

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 21. novembrī
(OR. en)

14208/19

ESPACE 92

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	Ilgspējīgas kosmosa ekonomikas veicināšana – <i>politikas debātes</i>

Pielikumā ir pievienots informatīvs dokuments, gatavojoties politikas debatēm Konkurētspējas padomes (Kosmos) 2019. gada 29. novembra sanāksmē.

I. IEVADS

1. Eiropas Komisija 2016. gada 26. oktobrī pieņēma paziņojumu par kosmosa stratēģiju Eiropai ¹, lai izklāstītu vispārējo stratēģisko redzējumu attiecībā uz Eiropas Savienības darbībām kosmosā, vienlaikus nodrošinot pienācīgu koordināciju un papildināmību ar ES dalībvalstu un Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) veiktajām darbībām.
2. Turpmākajā kosmosa stratēģijas īstenošanā būtu efektīvāk jāatbalsta Eiropas kosmosa nozares atjaunošana un attīstība. Tas ļautu nozarei paplašināt un uzlabot piekļuvi pasaules un Eiropas tirgiem un vērtību ķēdēm un jo īpaši sekmētu kosmosa nozares saikni ar citu nozaru atjaunošanu un izaugsmi.
3. Kā pēcpasākumu 2016. gada stratēģijai Komisija ierosināja regulu, ar ko izveido ES kosmosa programmu 2021.–2027. gadam. Šis dokuments, ko Pastāvīgo pārstāvju komiteja apstiprināja kā kopēju vienošanos un par ko Eiropas Parlaments nobalsoja pirmajā lasījumā, mudina Savienību atbalstīt kosmosa nozares izaugsmi un attīstību.

II. KOSMOSS SNIEDZ IESPĒJU ILGTSPĒJĪGAI IZAUGSMEI

4. Pasaules kosmosa ekonomikā notiek straujas pārmaiņas. Galvenās aktuālās tendences ietver lielāku sabiedrības ieinteresētību un ieguldījumu ar kosmosu saistītās darbībās; ievērojamas tehnoloģiskās pārmaiņas, kas grauj tradicionālos uzņēmējdarbības modeļus un mazina izmaksas, kas saistītas ar piekļuvi kosmosam un kosmosa izmantošanu (komerciālais kosmosa tehnoloģiju sektors "*NewSpace*"); aizvien lielāku privāto ieguldījumu kosmosa projektos; un ar kosmosu saistīto aspektu turpmāku integrēšanu sabiedrībā un ekonomikā, tādējādi vairāk pievēršoties vērtības radīšanai gan kosmosa nozarē, gan ar kosmosu nesaistītās nozarēs. Viens no Kosmosa stratēģijas Eiropai stratēģiskajiem mērķiem ir kosmosa jomas sniegto ieguvumu maksimāla palielināšana sabiedrības un ES tautsaimniecības labā.

---

¹ Dok. 13758/16.

5. Eiropā, tāpat kā citos reģionos, līdz ar to ir radušās aizvien lielākas cerības attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar kosmosu, kā uz ilgtspējīgas izaugsmes un darbvietu radīšanas virzītājspēku un kā uz tādu instrumentu nodrošinātāju, kas ļauj risināt sociālās un globālās problēmas, jo īpaši digitālo pārveidi un rīcību klimata jomā. Konkurētspējas padome 2019. gada septembra sanāksmē apsprieda ES ilgtermiņa stratēģiju ilgtspējīgai izaugsmei ², kas ir viens no Eiropadomes 2019. gada jūnijā ³ pieņemtās ES stratēģiskās programmas 2019.–2024. gadam pamatelementiem. Kosmoss tika atzīts par vienu no turpmākajiem ilgtspējīgas izaugsmes veicinātājiem.
6. Attīstot un izmantojot augstās tehnoloģijas, Eiropas stratēģisko infrastruktūru un jaudu un publiskai un privātai lietošanai paredzētus nozīmīgus datu kopumus, kosmosa politika ir kļuvusi par vienu no galvenajiem turpmākas ilgtspējīgas izaugsmes veicinātājiem un par klimata un resursu izmantošanas uzraudzības pamatu, kā arī par straujas digitālās pārveides veicinātāju.
7. Jauni inovācijas risinājumi, mākslīgais intelekts, dati un platformu ekonomika ir galvenie virzītājspēki, kas ļauj palielināt Eiropas produktivitāti, izaugsmi, labklājību un nodarbinātību globālās datu ekonomikas ietvaros. Eiropas Komisijai būtu jācenšas turpināt sekmēt inovāciju kosmosa datu pakalpojumu jomā, palielināt atbalstu kosmosa tehnoloģiju izmantošanai un veicināt zināšanu un prasmju savstarpēju papildināšanu, kā arī ieviest mehānismus, kuru mērķis ir atbalstīt un stimulēt datu apmaiņu, kopīgu izmantošanu un apkopošanu.
8. ES būtu jācenšas pāriet uz klimatneitrālu ekonomiku, lai sasniegtu ES 2030. gadam nospraustos klimata un enerģētikas mērķrādītājus, Parīzes nolīguma mērķus un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus. Kosmosa infrastruktūrai un datiem ir būtiska nozīme tādu galveno mainīgo lielumu uzraudzībā kā siltumnīcefekta gāzes, piemēram, CO2 un metāns, vides izmaiņu uzraudzībā un reaģēšanā uz dabas katastrofām.

---

² Dok. 11965/1/19 REV 1.

³ Dok. EUCO 9/19.

III. KOSMOSA EKONOMIKAI PAŠAI PAR SEVI JĀBŪT ILGTSPĒJĪGAI

9. Plašāka darbība kosmosā arvien vairāk liek kosmosa nozarei nodrošināt, ka šādas darbības tiek veiktas atbildīgi. Lai ES saglabātu autonomu, uzticamu un izmaksu ziņā lietderīgu piekļuvi kosmosam, ir svarīgi arī turpmāk nodrošināt kosmosa pieejamību.
10. Nopietnāko apdraudējumu ar kosmosu saistītu darbību ilgtspējai joprojām rada kosmisko atkritumu daudzuma palielināšanās. Eiropai vajadzētu ieņemt vienu no vadošajām pozīcijām, lai Apvienoto Nāciju Organizācijā un citos piemērotos daudzpusējos forumos popularizētu starptautiskos principus attiecībā uz atbildīgu rīcību kosmosā. ANO Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komitejas (*COPUOS*) 2019. gada jūnijā pieņemtajās pamatnostādnēs par kosmosa ilgtermiņa ilgtspēju valstis un starptautiskās organizācijas tiek mudinātas pieņemt īstenošanas pasākumus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu. Intensīvāka darbība kosmosā arī rada vajadzību rīkot starptautisku diskusiju par nepieciešamību ieviest kosmosa satiksmes pārvaldību.
11. Lai vēl vairāk palielinātu Eiropas vadošo nozīmi kosmosa ilgtspējīgas izmantošanas jomā un, ņemot vērā 7. apsvērumu regulas priekšlikumā par ES kosmosa programmu, būtu jācenšas izpētīt iespēju, kā Eiropas Savienībai pievienoties attiecīgajiem ANO līgumiem un konvencijām.
12. Noslogoto orbītu dēļ var rasties iespēja arī jauna tirgus izveidei saistībā ar ekspluatācijas cikla beigu darbībām un kosmisko atkritumu novirzīšanu no orbītām un iznīcināšanu, apkalpojošām darbībām orbītā un atkritumu aktīvu izvākšanu. Inovatīvi risinājumi šajās jomās ir pamatelementi, kas nodrošina ilgtspējīgu kosmosa infrastruktūru un Eiropas konkurētspēju. Ļoti liela nozīme ir tam, lai Eiropas kosmosa nozare būtu izvirzīta priekšplānā šāda tirgus izveidē.

IV. SECINĀJUMS

13. Turpmāk Eiropas kosmosa politikā būtu efektīvāk jāveido kosmosa nozares saikne ar citu nozaru atjaunošanu un izaugsmi. Eiropas vadošās pozīcijas nostiprināšana digitālās pārveides, klimata rīcības un kosmosa ilgtspējīgas izmantošanas jomā sniedz iespējas jaunām uzņēmējdarbības un starpnozaru inovācijām.

V. JAUTĀJUMI POLITIKAS DEBATĒM

14. Ņemot vērā iepriekš minēto, dalībvalstis ir aicinātas apmainīties viedokļiem par šādiem jautājumiem:

- 1. Kādi pasākumi ES būtu jāveic, lai veicinātu kosmosa nozares spēju atvasināt ar kosmosu nesaistītus sektorus un veidot saikni ar tiem, jo īpaši digitālās pārveides un klimata rīcības jomā, tādējādi veicinot nozares ilgtspējīgu izaugsmi un atjaunošanu?*
- 2. Kā nodrošināt, lai ilgtspēja kļūtu par svarīgu Eiropas kosmosa politikas elementu? Vai Eiropai būtu jāieņem vadošā pozīcija kosmosa ilgtspējīgas izmantošanas jomā, un vai tai vajadzētu aktīvi veicināt kosmosa ilgtspējīgu izmantošanu pasaules mērogā un virzīt būtiski svarīgo ilgtspējīgo tehnoloģiju izstrādi?*